

Naslov članka/Article:

Mladi bralci in projekt Knjižne mišice

Young Readers and the Project Knjižne mišice
[Book Muscles]

Avtor/Author:

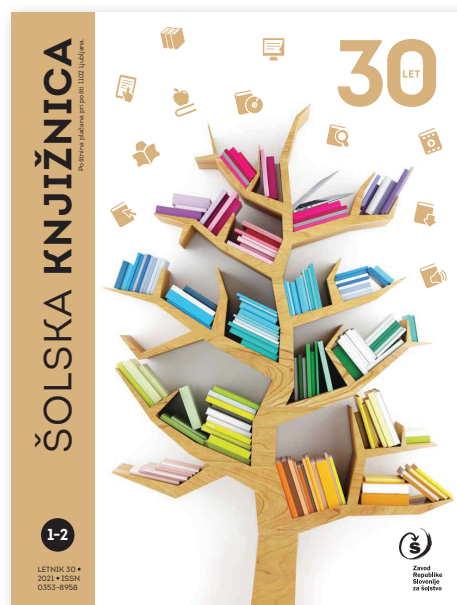
Lilijana Ladra

DOI:

CC licenca

Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav

Šolska knjižnica št. 1-2/2021, letnik 30

ISSN 0353-8958

Izdal in založil: Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Kraj in leto izdaje: Ljubljana, 2021

Spletna stran revije:

<https://www.zrss.si/strokovne-revije/solska-knjiznica/>

Mladi bralci in projekt Knjižne mišice

Young Readers and the Project Knjižne mišice
[Book Muscles]

Lilijana Ladra

Izvleček

V prispevku je podano razmišljanje o razširjenosti branja med mladimi, ki, obkroženi s tehnologijo, raje sežejo po telefonu, kot da bi v roke vzeli kako dobro knjigo. Omenjenih je nekaj projektov za spodbujanje branja, ki se izvajajo na OŠ Šentjanž pri Dravogradu. Podrobneje je predstavljen projekt Knjižne mišice, ki ga financira Ministrstvo za kulturo, izvaja pa Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem v sodelovanju s splošnimi in šolskimi knjižnicami koroške regije. Prikazani so trije primeri srečanj v okviru omenjenega projekta, ki uporabnika skozi aktivno in interaktivno igro ter s pomočjo debate pripeljejo do izbire prave knjige in njene uporabe v vsakdanjem življenju. Prispevek se konča z ugotovitvijo, da ima knjiga med mladimi še vedno pomembno mesto.

Ključne besede:

knjiga, knjižnica, mladi bralci, projekti za spodbujanje branja, Knjižne mišice, knjiga in njena uporabnost

UDK 028.5:37.09

Keywords:

book, library, young readers, reading promotion projects, Knjižne mišice, a book and its usefulness

Abstract

The paper contemplates the prevalence of reading among young people who, surrounded by technology, would much rather pick up a phone than a good book. A few reading promotion projects being implemented at the Šentjanž pri Dravogradu Primary School are mentioned. The paper elaborates on the project Knjižne mišice [Book Muscles] which is funded by the Ministry of Culture and implemented by The Dr. Franc Sušnik Central Carinthian Library in cooperation with public and school libraries in the Koroška region. It gives three examples of meetings held under the above-mentioned project; through an active and interactive game and by means of debate, users are guided towards choosing the right book and using it in their daily lives. The paper concludes with the finding that books are still important to the youth.

*“Nobena zabava ni tako poceni kot branje,
niti noben užitek tako dolgotrajen.”*

(Lady Montague)

1 UVOD

Neprostopvoljna karantena v času koronavirusa nas je prisilila, da smo se malo ustavili in dali prednost tistemu, za kar sicer ne najdemo časa. Marsikdo je segel tudi po knjigi.

Knjige so tako ali drugače prisotne v življenju vsakega izmed nas, le naš odnos do njih se razlikuje. Nekomu pomenijo zelo malo ali skoraj nič, nekemu pa predstavljajo neprecenljivo bogastvo, saj se zaveda njihove globlje vrednosti. Nemalo je ljudi, ki po končanem šolanju ne sežejo več po knjigi, kajti le-to povezujejo z učenjem in obveznim branjem – branjem pri pouku in branjem za pouk. Na srečo je več tistih, ki so knjigo vzljubili in je postala njihova zvesta spremljevalka, bodisi po zaslugi staršev, vzgojiteljev, učiteljev ali vrstnikov. Takim ljudem bi lahko rekli, da so bralci za vse življenje – berejo, da se kaj novega naučijo, berejo za sprostitev, berejo, da bogatijo svoje besedišče, berejo, da nahranijo svojo dušo.

2 BRANJE MED MLADIMI

Zadnja leta se veliko govori o branju, sploh o branju med mladimi, saj se nam zdi, da ne počnejo drugega, kot brskajo po telefonih, pišejo sms-e, ,četajo', ,tvitajo', ,všečkajo' ... ali pa igrajo igrice na računalnikih.

Pa je res tako, da mladi ne berejo oz. ne berejo radi?

Kot učiteljica slovenščine in šolska knjižničarka imam v to problematiko dokaj dober vpogled. In delno bi se z ugotovitvijo, da mladi ne berejo (radi), celo strinjala. Vendar zadeve ne smemo posploševati. Učenci 1. in 2. vzgojno-izobraževalnega obdobja (v nadaljevanju VIO) so namreč redni obiskovalci šolske knjižnice, kar kaže na to, da jim je knjiga blizu in da radi berejo. V zadnjem VIO se ta slika res nekoliko spremeni. Učenci manj prihajajo v knjižnico oz. pridejo takrat, ko si želijo izposoditi knjigo za BZ ali domače branje. Ker pač ,morajo' priti.

Treba se je vprašati, zakaj pride do tega upada. Odgovori so zagotovo različni. V prvi vrsti gre za učence, ki odraščajo in se v obdobju pubertete spopadajo z različnimi problemi, zato jim branje ne pomeni ravno neke prioritete. Na prvo mesto postavljajo sebe, vrstnike in še kaj.

Ti učenci so tudi bolj vpeti v šolsko delo, ki jim vzame veliko časa, zato v branju večina ne vidi ravno neke sprostitev.

Tudi interesi otrok se z leti spreminjajo in tako knjigo, ki je bila v zgodnjem obdobju po zaslugi staršev pomembna, zamenjajo športne aktivnosti, hobije in, žal, tudi telefone in računalnike, ki sem jih omenila že na začetku.

O tem je bilo že veliko napisanega in še bo, mnenja posameznikov se bodo zagotovo še spreminjala, ugotovitve bodo takšne in drugačne.

3 AKTIVNOSTI ZA SPODBUJANJE BRANJA

V nadaljevanju predstavljam aktivnosti, s katerimi se na OŠ Šentjanž pri Dravogradu trudimo, da bi mladim približali knjigo in dvignili raven bralne kulture. Tega je zadnje čase res veliko in vedno znova skušamo poiskati še kaj novega s ciljem, da bi učenci radi in več brali.

3.1 Bralna značka

Najdlje izvajamo projekt **Bralna značka** (v nadaljevanju BZ), ki si je že dobro utrdil svoje mesto med bralci vseh starosti. Ponosni smo, da se je rodila prav pri nas na Koroškem, in mislim, da se zaradi tega čutimo z njo še bolj povezani. Na naši šoli bralno značko vsako šolsko leto osvoji okoli 130 učencev (na šoli je okoli 200 otrok), ki so na ta svoj dosežek izjemno ponosni. Še posebej tisti, ki jo osvojijo vseh devet let šolanja in si s tem prislužijo častni naziv **zlati bralec/zlata bralka**.

3.2 Bralna noč

Zadnjih nekaj let za vse pridne bralce organiziramo tudi projekt **Bralna noč**, ki predstavlja tisto pravo piko na i, saj se marsikdo ravno zaradi nje odloči, da se bo potrudil z branjem za BZ.

Bralno noč izpeljemo v povezavi s slovenskim dnevom knjige, torej okoli 22. aprila. Poteka v noči s petka na soboto, udeležijo pa se je lahko učenci, ki so prebrali ustrezno število knjig za BZ. Ob prihodu v šolo se učenci najprej zberejo v telovadnici, kjer jim pripravimo srečanje s kakim priznanim slovenskim ustvarjalcem. Sledi večerja v jedilnici šole, tej pa različne ustvarjalne delavnice (literarna, likovna, plesno-glasbena ...), ki se navezujejo na obisk ustvarjalca. Ustvarjajo pod vodstvom učiteljev mentorjev; to so razredniki in učitelji določenega predmetnega področja. Pred spanjem učenci višjih razredov berejo mlajšim učencem, pri čemer ne gre brez pravljice za lahko noč. Višek druženja učencem predstavlja spanje v učilnicah, v katerih si sami uredijo svoje spalne koticke. Jutranjemu vstajanju sledi pospravljanje učilnic, nato skupni zajtrk in odhod domov.

Zaradi karantene smo zadnjo načrtovano bralno noč izpeljali na daljavo. Odziv učencev, predvsem tistih od 1. do 5. razreda, me je prijetno presenetil. Izkazalo se je, da so bili veseli moje pobude, da bralno noč preselijo v svoje domove in jo izpeljejo v skladu s svojo bralno domišljijo, ki ne pozna meja. To so dokazovali številni zapisi in fotografije, ki so jih posredovali in smo jih objavili na šolski spletni strani.

3.3 Bralni nahrbtnik

Potem je tu projekt **Bralni nahrbtnik**, s katerim skušamo knjigo prek mladih bralcev pripeljati v njihove domove do staršev. Kako? V bralni nahrbtnik damo tri knjige za učenca (dve leposlovni in eno poučno) ter knjigo za starše (vzgojna tematika). Knjige za učence izberem v skladu z njihovo starostjo in njihovimi bralnimi interesi, ki jih kot knjižničarka dobro poznam. Za učence se znajdejo v nahrbtniku npr.: Smetiščni muc in druge zgodbe, Mišek tip: mamica, ne hodi v službo!, Nasilneži in ustrahovalci, Zakaj naj pomagam?, Pa tako rad bi bil jezen ... Za starše pa: Dr. Jane Bluestein: Kako otroku postaviti meje in poskrbeti tudi zase!, B. Žorž: Razvajenost – rak sodbne družbe, E. Perry Good: ... in mulc si bo pomagal, Z. Zalokar Divjak: Jaz in ti ...

Ko prinese učenec nahrbtnik domov, se lahko družina druži ob branju ponujenih knjig in se pogovarja o prebranem. Po tednu dni učenec nahrbtnik vrne. V mapico, ki je v nahrbtniku, lahko zapiše svoje razmišljanje o prebranem, doda ilustracijo ipd. Seveda se v tej mapi znajdejo tudi zapisi vtisov staršev.

Primer zapisa učenca po branju knjige: *»Meni je bila najbolj všeč knjiga Osamljenost in prijateljstvo, ker smo se v šoli o tem učili in vem, kako pomembno je imeti dobre prijatelje.«*

Slika 1: Ilustracija k zapisu o prebrani knjigi

Primer zapisa ene od mam po branju knjige Ustrahovalci in nasilneži: *»Če bomo ljudje negovali vrednote, kot so POŠTENOST, DOBROTA, SOČUTJE, EMPATIJA in druge, ki smo jih poznali še ne dolgo nazaj, in v skladu z njimi tudi živeli, bodo tudi medosebni odnosi med nami na višji ravni. Otroci se navsezadnje učijo od nas in naših zgledov.«*

Bralni nahrbtnik je bil dobro sprejet, učenci ga na začetku šolskega leta težko pričakujejo, ko pridejo vsi v razredu na vrsto, želijo nov nabor knjig za ponovno izposojajo.

3.4 Starejši berejo mlajšim

Pred nekaj leti smo vpeljali še projekt **Starejši berejo mlajšim**, v okviru katerega učenci predmetne stopnje enkrat tedensko obiščejo učence razredne stopnje (po navadi so to učenci 1. in 2. razreda v oddelku podaljšanega bivanja), jim berejo različne zgodbe ter se z

njimi o prebranem tudi pogovarjajo. Učenci višjih razredov se pogosto sami javijo za branje mlajšim, saj jim to pomeni posebne vrste izkušnje. Mlajšim je všeč, da učiteljico zamenja nekdo, ki jim je po starosti in razmišljanju bliže. Knjige izberem jaz kot knjižničarka, pri čemer sem pozorna na sporočilo zgodbe in njen vzgojni učinek.

3.5 Druge aktivnosti za spodbujanje branja na šoli

Učiteljice na razredni stopnji pripravljajo še razne svoje 'razredne projekte', povezane z branjem, saj se zavedajo, da je v tem obdobju možno zelo veliko narediti in pridobiti na tem področju. Tako je npr. ena od učiteljic poleg t. i. dolgega branja poskusila z 'Bralnim maratonom', v okviru katerega so si učenci en mesec vsak dan izposodili eno knjigo, jo prebrali in naslednji dan vrnili. To branje je zatem nadgradila z 'Bralno deteljico', v okviru katere je oblikovala skupine s štirimi učenci, ki so v enem tednu prebrali vsak štiri knjige. O prebranem so kasneje poročali sošolcem v razredu. Seveda so bile izbrane knjige primerne njihovi starosti in bralnim sposobnostim.

3.6 Rastem s knjigo

Vsako leto se kot šola priključimo tudi projektu **Rastem s knjigo**, namen katerega je, da učenci spoznajo splošno knjižnico in njeno dejavnost, kar je tudi eden izmed ciljev v kurikulumu KIZ-a. Namen tega projekta je širjenje bralne kulture med mladimi in spodbujanje branja leposlovnih del slovenskih avtorjev. Sedmošolci so projekt zelo dobro sprejeli, veselili so knjižnega darila, ki ga pogosto uvrstijo na svoj seznam knjig za BZ.

3.7 Knjižne mišice

Od šolskega leta 2015/2016 pa sodelujemo v projektu **Knjižne mišice**, ki poteka pod sloganom: »**Najstniki, spoznajte koroške knjižnice**«. Predstavila ga bom malo bolj podrobno, saj je to projekt, ki ga izvajajo le v koroških splošnih knjižnicah.

Splošne knjižnice na Koroškem so namreč že pred časom zaznale, da izgubljajo mladostnike (učence in dijake, stare od 14 do 17 let) kot

aktivne uporabnike knjižnice, zato so želele poiskati način, kako jih pridobiti nazaj. Tako se je **Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem** kot **območna knjižnica za Koroško** lotila priprave projekta, ki bi promoviral **splošne knjižnice na Koroškem**, njihove storitve in dejavnost, s tem pa bi mlade spodbudil k ponovnemu obisku knjižnic. Knjižnice so namreč eden od dejavnikov, ki vplivajo na razvoj mladostnikov in njihov pogled na svet.

Pri uresničevanju oz. konkretni izvedbi zadanega projekta, ki ga financira Ministrstvo za kulturo, so se obrnili na **Teo Kovše, ki je idejna vodja in glavna izvajalka projekta**. Leta 2015 je bila v Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem na delovnem usposabljanju. V tem času jo je direktorica knjižnice, Irena Oder, zadolžila za oblikovanje projekta, s katerim bi najstnike, ki jih v tem obdobju izgubijo kot uporabnike in člane, motivirali za branje. Kot mentorica tega projekta se je T. Kovše povezala še z **Debatnim krožkom Gimnazije Ravne na Koroškem**, k sodelovanju pa so povabili vse **osnovne šole Koroške regije**, ki smo se z veseljem odzvale, saj pozdravljamo vsakršno aktivnost, ki spodbuja branje med mladimi. Z mano kot mentorico na šoli je stopila v stik koordinatorica splošne knjižnice, v kateri so potekala srečanja. In delo je steklo ...

Mogoče se bo zdela besedna zveza '**knjižne mišice**' marsikomu nenavadna, kot se je sprva zdela tudi meni, a je, ko projekt pobliže spoznaš, kar logična izbira za naslov projekta te vrste. Še bolj logična se zdi, če prisluhneš razlagi vodje projekta, Tee Kovše. Nanjo sem se namreč obrnila tudi sama, ko se mi je porodila ideja, da bi o tem projektu kaj zapisala in ga približala tudi tistim, ki se mu (še) niso priključili. Ideja se ji je zdela zanimiva in prijazno mi je postregla s številnimi podatki, vezanimi na projekt.

Med drugim mi je zaupala tudi to, kako je izbrala ta naslov. Tudi sama se namreč ni mogla sprijazniti z dejstvom, da mladi niso navdušeni nad branjem in da knjige med njimi niso tako priljubljene, kot bi si želeli. Prepričana je namreč, da bodo knjige rešile svet. Odnos

do knjige je primerjala z odnosom do športa. Slovenci namreč kot narod občudujemo vse, kar je povezano s športom, knjige pa žal nimajo takega učinka. Razmišljala je, kaj lahko naredi, da bi tudi knjige postale tako privlačne širšemu krogu ljudi, še zlasti najstnikom. Tako se je porodila ideja o KNJIŽNIH MIŠICAH, ki po njenem mnenju motivirajo in aktivirajo za branje knjig, kajti meni, da nosijo v sebi neko posebno moč. Torej je med športom – mišicami – in knjigo vendarle neka logična povezava. In tako so se rodile Knjižne mišice z namenom spodbujati branje med najstniki, in sicer s pomočjo aktivne in interaktivne igre, ki uporabnika pripelje do izbire prave knjige in njene uporabe v vsakdanjem življenju (T. Kovše, osebna komunikacija, 28. april 2020).

Slika 2: Iskanje prave knjige

T. Kovše je sicer lutkovna animatorka in dramaturginja, ki obvlada gledališke in igralske tehnike. Svoje izkušnje s tega področja je prenesla na Knjižne mišice, ki tako postanejo zabavne in privlačne za mlade.

Projekt naj bi vključeval t. i. občutljivo skupino uporabnikov knjižnice, in sicer učence tretjega VIO v OŠ in dijake prvih letnikov SŠ. Kot koordinatorica projekta na naši šoli sem se odločila, da bomo vanj vključili naše zlate bralce/-ke. Glede na to da so to bralci, ki skozi vso osnovno šolo pridno berejo in se kot devetošolci poslavljajo, se mi je zdela to logična izbira. Najprej je bilo dogovorjeno, da bodo srečanja trikrat v šolskem letu, in sicer v **Knjižnici Dravograd**. Zaradi časovne stiske in dokaj obsežne organizacije smo pozneje

sklenili, da bomo vsako šolsko leto izpeljali dve srečanja – eno jeseni, eno spomladi.

Vsako srečanje v okviru projekta Knjižne mišice ima svojo tematiko, na katero se vežejo skrbno izbrane aktivne igre, sestavljene po posebnem ključu, s pomočjo katerega bralci najprej ugotovijo, katero knjigo morajo poiskati, nato s pomočjo svojega znanja o postavitvi knjižnega gradiva ali s pomočjo Cobissa to knjigo poiščejo in na koncu prepoznajo njeno uporabnost. Seveda delo v skupinah poteka po natančno podanih navodilih, pod vodstvom mentorice projekta, Tee Kovše, ob navzočnosti bibliotekarke Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem, Darje Molnar, in dijakov debatnega krožka Gimnazije Ravne na Koroškem. V skupinah so poleg bralcev OŠ Šentjanž pri Dravogradu tudi bralci osnovne šole iz iste občine – občine Dravograd. Da je reševanje zadanih nalog še bolj zanimivo, poteka v tekmovalnem duhu, saj komisija na koncu vsakega srečanja na podlagi rezultatov razglasi zmagovalno skupino, ki prejme praktično nagrado. Mladi bralci so nad takšnim načinom merjenja ‚mišic‘ navdušeni, saj radi raziskujejo in ustvarjajo, ob tem pa se še družijo z vrstniki.

Slika 3: V knjigi se skrivajo odgovori na vsa vprašanja.

Do zdaj (od šolskega leta 2015/2016 dalje) so bile téme Knjižnih mišic naslednje:

- Grde besede
- Laž
- Izgubljene knjige
- Aktivno poslušanje
- Knjiga kot zdravilo
- Neprimerne besedne zveze
- Nova zgodba s kolažem
- Poslušaj s srcem
- Bav bav

V nadaljevanju bodo za boljši vpogled v potek teh srečanj podrobneje predstavljena tri druženja.

3.7.1 »Grde besede«

Prvi sklop (november 2015) je potekal pod naslovom »Grde besede«. Srečanje je bilo zasnovano kot nekakšne knjižne olimpijske igre, saj so se udeleženci v petih igrah pomerili v poznavanju številnih ,grdih' besed in besednih zvez, raziskovali njihov pomen, rabo v vsakdanji komunikaciji in pojavljanje teh besed v literaturi. Tega so se morali učenci lotiti brez obsojanja, vendar vseeno s premislekom in kritičnim pristopom.

Najprej so v pogovoru skušali poiskati odgovore na vprašanja, kot so:

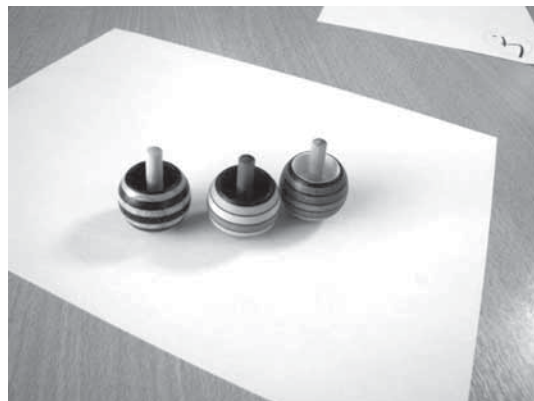
- Zakaj sploh preklinjamo?
- Kaj želimo izraziti z izbiro takšnih besed oz. s takšno komunikacijo?
- Zakaj se kletvice in druge grde besede pojavljajo v literaturi?
- Kakšen pomen imajo te besede v literaturi?

Debati je sledilo delo v skupinah, pri čemer so se morali udeleženci pomeriti v naslednjih ,knjižnih disciplinah':

1. Pantomima (prikaz besednih zvez s slabšalnim pomenom)
2. Popravimo grde besede
3. Iskanje knjig z grdimi besedami (poznavanje postavitev knjižnega gradiva)

4. Izumljanje novih lepih slovenskih grdih besed
5. Uporaba grde besede v leposlovnih besedilih

Ob reševanju so bili udeleženci skupin vseskozi izjemno aktivni, predvsem pa so presenetili s svojo domiselnostjo pri kovanju novih lepih ,grdih' besed in zrelim pogledom na izbrano tematiko.

Slika 4: Vrtavka kot nagrada

3.7.2 »Laž«

Aprila 2016 je potekalo srečanje na témo »Laž«. Roko na srce – laž je tako ali drugače prisotna v življenju vsakega izmed nas, bodisi da jo izrečemo mi ali pa pride iz ust koga drugega in je namenjena nam. Lahko gre za namerno izrečeno laž, s katero želimo nekoga prizadeti, ali pa je izrečena nehote/nevede zaradi spleta določenih okoliščin. In včasih, kdo bi si mislil, lahko predstavlja tudi dobrodošel izhod v sili, če z njo komu olajšamo ali polepšamo življenje. Pod pogojem, da gre za nedolžno, ,neškodljivo' laž, seveda.

Srečanje je bilo zasnovano v obliki debate. Udeležencem tega srečanja je bila podana trditev: *S prijateljem, ki laže, moram prekiniti prijateljstvo*. Na podlagi tega se je razvila burna razprava, v kateri so člani skupine, ki se je s trditvijo strinjala, in člani skupine, ki se s trditvijo ni strinjala, skušali dokazati ali ovreči navedeno trditev o laži, prijateljstvu in poštenju. Člani obeh skupin so se pri dokazovanju in negiranju te trditve izjemno potrudili s številnimi argumenti, s katerimi so skušali

dokazati svoj prav – katero laž bi (še) lahko spregledali in prek katere absolutno ne bi mogli in bi vplivala na prijateljstvo. Seveda so morali vsi udeleženci debate upoštevati predpisani bonton, izhajali pa so iz svojega izkušenskega sveta.

Ker pa so laži prisotne tudi v literaturi, brez knjig in iskanja informacij v njih tudi tokrat ni šlo, kajti Knjižne mišice merijo moči v govorjeni in pisani besedi. S pomočjo knjig so mladi iskali odgovor na vprašanje: *Je vredno lagati?* Tako so lahko razmislili o posledicah, ki jih lahko ima izrečena laž, in izmenjali svoja mnenja, ki so se nagibala laži v prid ali proti njej. Zagotovo pa so si bili enotni v tem, da pregovor *„Laž ima kratke noge“* še vedno drži kot pribito.

Slika 5: Kdor išče, ta najde.

3.7.3 »Nova zgodba s kolažem«

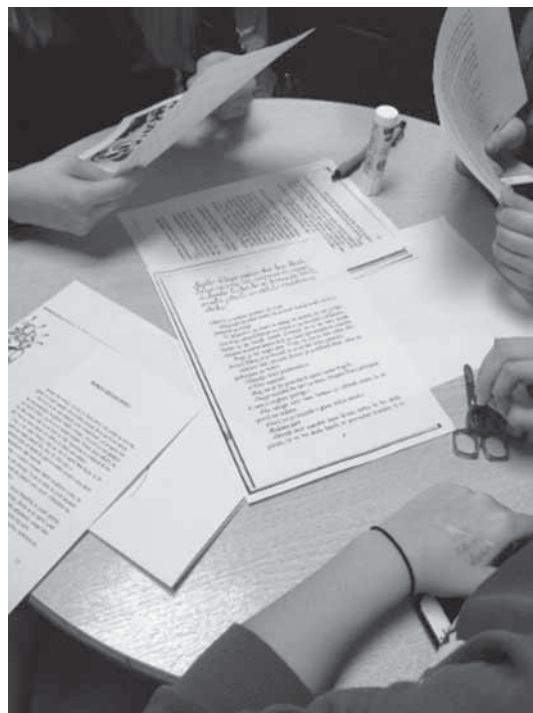
Novembrsko srečanje 2018 je potekalo pod naslovom **»Nova zgodba s kolažem«**. Srečanje je bilo tokrat zasnovano v dveh delih. V prvem delu so bile naloge, vezane na knjige, ki naj bi jih devetošolci brali za domače branje in Bralno značko. Učenci so bili razdeljeni v skupine, dijakinje pa so jim razdelile navodila z odlomki iz prej omenjenih leposlovnih del. Seveda le-ti niso bili ravno tipični, saj bi bila na ta način dana naloga preveč enostavna. Na temelju prebranega so morali učenci namreč ugotoviti, iz katerega dela je odlomek. Ko so si bili enotni glede tega, so se prelevili v aktivne uporabnike knjižnice – knjige, iz katerih so bili odlomki, so morali poiskati na knjižnih policah. Seveda so bili tudi pri tej nalogi uspešni, s čimer so znova pokazali, da se znajdejo tudi v drugačnem tipu

knjižnice, kot je šolska. Ali če povem z drugimi besedami – pokazali so, da ure knjižničnega informacijskega znanja, ki jih izvajamo v šolski knjižnici vsa leta osnovnega šolanja, niso bile zaman.

Dodati je treba, da so bili člani skupin časovno omejeni, saj je srečanje tudi tokrat potekalo kot neke vrste tekmovanje med skupinami, kar je zagotovo pomenilo oteževalno okoliščino pri iskanju pravih odgovorov.

V drugem delu pa so se udeleženci srečanja preizkusili še v vlogi (po)ustvarjalcev. Iz prej omenjenih odlomkov so morali namreč izrezati posamezne besede, besedne zveze in zanimive/slikovite povedi, ki so jih nato v naključnem zaporedju združili v nekakšen *„besedni kolaž“*. Tako so nastale res zanimive kratke besedne stvaritve, ob branju katerih so se prisotni čudili brezmejni moči besed.

Naše zadnje srečanje bi moralo biti aprila 2020, pa nam je, žal, nastala situacija s koronavirusom to preprečila. Iz istega razloga ni prišlo do načrtovanja nadaljnjih srečanj v okviru projekta Knjižne mišice. Glede na to da so se učenci teh srečanj radi udeleževali in bili zelo aktivni, bomo s tem projektom zagotovo

Slika 6: Izdelava besednega kolaža

nadaljevali takoj, ko se bo življenje v šolah, knjižnicah in na vseh preostalih področjih vrnilo na stare tire.

3 SKLEP

Kot knjižničarka sem vključena v vse omenjene bralnosposobne projekte na šoli, bodisi kot koordinatorica ali kot izvajalka določenih aktivnosti v okviru posameznega projekta. S ponosom lahko zapišem, da so vsi predstavljeni projekti (brez izjeme) med učenci, katerim so namenjeni, dobro sprejeti. Seveda se učitelji ob podpori vodstva vseskozi

trudimo dati branju še večji poudarek, saj se zavedamo pomembnosti le-tega. Veseli nas, da nam izkazujejo podporo tudi starši, katerih sodelovanje je najbolj vidno pri dveh projektih – Bralni znački in Bralnem nahrbtniku.

Na koncu lahko ugotovim, da kljub omenjenim strahovom, da knjiga izgublja svojo moč, mladi radi berejo in da ima knjiga v njihovem življenju pomembno vlogo. Upam si celo trditi, da je knjiga v teh negotovih časih postala njihova najboljša prijateljica, če to še ni bila. Naj tako ostane tudi v prihodnje. ●

Viri in literatura

Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika.

Dostopno na: <https://www.rav.sik.si/> (29. 1. 2021)
T. Kovše, osebna komunikacija, 28. april 2020.

D. Molnar, osebni pogovor, april 2020.

Osnovna šola Šentjanž pri Dravogradu. Dostopno na: <https://www.os-sentjanz.si> (29. 1. 2021).

LILIJANA LADRA, učiteljica slovenščine in knjižničarka, zaposlena v OŠ Šentjanž pri Dravogradu.

Naslov: OŠ Šentjanž pri Dravogradu, Šentjanž 88, 2373 Šentjanž pri Dravogradu

E-naslov: lilijana.ladra@guest.arnes.si